

INFOBLAD AGRARIËRS

> VOORJAAR 2024

**OP ZOEK NAAR DE
GEMENE DELER IN
NIEUW KONINGSDIEP**

VOORKOM TALUDSCHADE

**KANSEN EN
VERPLICHTINGEN IN DE
NIEUWE OMGEVINGSWET**

INHOUD

03	Stimuleringsbudget emissiebeperking	14	Subsidieregeling water vasthouden op de zandgronden
04	Op zoek naar de gemene deler in nieuw Koningsdiep	15	Gratis watercoach denkt mee met glastuinder over sluiten waterstromen
07	Verandering voor pachters van dijkvakken	15	Vernieuwde STORL-regeling
08	Ecologisch peilbeheer Friese boezem	16	Kansen en verplichtingen in de nieuwe Omgevingswet
10	Voorkom taludschade	18	Veranderde regels driftreductie
11	Samen werken aan sterke dijken	20	Aantal gewasbeschermingsmiddelen in het water vergelijkbaar met voorgaande jaren
12	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer krijgt vervolg		

COLOFON

WETTERSKIP FRYSLÂN

Postbus 36 | 8900 AA Leeuwarden

T 058 - 292 22 22

info@weterskipfryslan.nl

weterskip.nl

Infoblad Agrariërs | voorjaar 2024, nummer 30 |
Infoblad Agrariërs is het informatieblad van Weterskip Fryslân voor alle agrariërs in Fryslân en het Groninger Westerkwartier | oplage: 5.120 | teksten: team communicatie en Maartje Visser - Bureau Buitendijks | eindredactie: team communicatie Weterskip Fryslân | vormgeving & opmaak: GH+O communicatie, Leeuwarden | fotografie: Weterskip Fryslân, Daniël Hartog, Fotobureau Het Hoge Noorden, eigen medewerkers | druk: Grafische groep van der Eems, Easterein

PRIVACYVERKLARING INFOBLAD AGRARIËRS

Elk adres in Fryslân en het Groninger Westerkwartier dat bij ons bekend staat als agrarisch bedrijf, ontvangt het Infoblad Agrariërs. Met het Infoblad informeren we je over wet- en regelgeving van het waterschap die voor jou van belang is. Bij het bedrijf dat de verzending doet, leveren wij voor elk nummer een naam- en adressenlijst aan. Het bedrijf vernietigt deze lijst na gebruik. Wil je geen Infoblad Agrariërs meer ontvangen, meld je dan af door een mail te sturen aan communicatie@weterskipfryslan.nl.

Je mag jouw gegevens altijd inzien en laten wijzigen of wissen. Ook mag je eisen dat de verwerking van jouw gegevens wordt beperkt en een klacht indienen bij de autoriteit persoonsgegevens. Je mag ook officieel bezwaar maken tegen de verwerking van jouw gegevens. Hiervoor kun je een verzoek indienen bij de functionaris gegevensbescherming (privacy@weterskipfryslan.nl).

STIMULERINGSBUDGET EMISSIEBEPERKING

Tot en met 2027 stellen alle waterschappen samen jaarlijks 280.000 euro beschikbaar voor projecten die de waterkwaliteit verbeteren. Dat kan gaan om projecten voor kennisdeling, onderzoek en de ontwikkeling en uitrol van innovaties.

SAMENWERKING STOWA EN LTO NOORD

Een commissie bekijkt 3 keer per jaar de nieuwe aanvragen en let daarbij onder andere op het doelbereik. De maatregel moet, als deze succesvol is, gemakkelijk

en breed toe te passen zijn. STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer), LTO Noord en de waterschappen werken samen in de uitvoering. De financiering uit het stimuleringsbudget is maximaal de helft van de totale projectkosten.

Wil je meer weten over het stimuleringsbudget emissiebeperking? Scan de QR-code.

OP ZOEK NAAR DE GEMENE DELER IN NIEUW KONINGSDIEP

Het Koningsdiep ondergaat een grootse metamorfose. In de beek en het gebied eromheen wordt extra ruimte gemaakt voor water en natuur. Maar hoe kom je tot een beekdallandschap dat niet alleen voldoet aan de wensen voor water en natuur, maar ook voor die van de agrariërs, een belangrijke groep in het gebied? Met goed overleg, maatwerk en veel geduld.

Een beek die door Fryslân meandert, van Bakkeveen helemaal tot aan Akkrum, omsloten door natuur. Een beek die het water zoveel mogelijk vasthoudt voor drogere tijden, maar het in natte perioden juist afvoert, zodat landbouwgrond niet onder water komt. Dát is hoe het Koningsdiep eruit moet komen te zien. De waterloop, ook bekend als het Alddjip, Keningsdjip of de Boarn, werd in de jaren zestig van de vorige eeuw grotendeels rechtgetrokken om snel water te kunnen afvoeren. Zo werd het gebied meer geschikt voor de landbouw. Maar daar komt nu verandering in.

BOCHTEN TERUG

Al in 2006 werd besloten het Koningsdiep én het landschap eromheen opnieuw in te richten. De Provincie Fryslân en natuurorganisaties koesteren de wens om de losse,

kleine natuurgebiedjes rond het Koningsdiep aan elkaar te verbinden en daarmee bij te dragen aan het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Wetterskip Fryslân wil het 'afvoerkanaal' transformeren tot een levende, klimaatrobuuste beek die de biodiversiteit versterkt. Hoe? Bijvoorbeeld door de beek zijn bochten terug te geven, natuurlijke oevers aan te leggen en het waterpeil zo'n veertig centimeter te verhogen. Maar ook door (gras)land naast de beek af te graven tot op peilhoogte zodat dat als waterberging fungeert, landbouwpercelen om te vormen tot natuur en faunapassages aan te leggen die bestaande natuurgebieden aan elkaar verbinden.

GEbruikers EN GRONDEIGENAREN

De transformatie van de beek en het beekdal bestaat uit zes modules en wordt uitgevoerd onder de regie van de

Provincie Fryslân en de gebiedscommissie Koningsdiep. De eerste drie modules zijn inmiddels opgeleverd. De vierde module wordt op dit moment uitgevoerd, de vijfde is in voorbereiding. Een aantal boeren werden op vrijwillige basis uitgekocht of uitgeruild. Desalniettemin zijn er nog altijd veel gebruikers en grondeigenaren bij het project betrokken. Denk aan boeren wiens percelen aan het projectgebied grenzen, maar ook natuurbeheerders als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en It Fryske Gea, recreatieondernemers en dorpsbelangen. Gebruikers met elk hun eigen belangen en wensen. Hoe geef je al die belangen de ruimte, zonder de uiteindelijke opdracht – het realiseren van een klimaatbestendig en biodivers Koningsdiep – uit het oog te verliezen? 'Dat is weleens een spagaat', zegt Maarten Jan Bijl, planvormer beekdalen bij Wetterskip Fryslân.

Bert van de Brink

GEMENE DELER

Maarten Jan zit namens het waterschap in de Werkgroep Beekdalherstel. 'Die werkgroep is heel belangrijk voor dit project. Dáár leggen we de puzzel. De werkgroep vertegenwoordigt de meeste belanghebbenden in het gebied. Iedereen krijgt er de ruimte om zijn ideeën en zorgen uit te spreken, waarna we proberen een gemene deler te vinden. Maar dat is niet altijd makkelijk. Want waar boeren graag een droge bodem en een lager peil zien, pleiten natuurorganisaties juist voor vernatting. Bij Wetterskip Fryslân willen we beide partijen dienen. Daar doen we echt ons best voor.'

Ook Michel Krol, districtshoofd Súd bij It Fryske Gea, en agrariër Bert van den Brink zitten in de werkgroep. 'Eigenlijk staan onze belangen haaks op elkaar. Ik zie hoe onze natuur verdroogt, verzuurt en vermist en wil daar verandering in brengen, liever gister dan vandaag', zegt Michel eerlijk. Bert: 'En voor ons als boeren was de oude situatie eigenlijk ideaal. Het is ook gewoon spannend als het land waarop je boert, waarmee je je boterham verdient, zo sterk verandert.'

MAATWERK

De drie mannen realiseren zich dat ze, om verder te komen, met elkaar op zoek zullen moeten gaan naar die middenweg. Maarten Jan: 'Die middenweg is vaak een

kwestie van maatwerk. Daarom hebben we per perceel de gevolgen van de peilverhoging in kaart gebracht. Voor percelen die daardoor substantieel te nat worden, zoeken we een oplossing. Denk aan peilgestuurde drainage of het ophogen van een perceel. Maar ook in het ontwerp van de beek proberen we de twee belangen te borgen. Zo leggen we op sommige plaatsen, bijvoorbeeld om een stuw te passeren, een kleine beekloop met stroming aan: daarin voelen veel planten en dieren zich thuis. Valt er ineens heel veel water, dan kan het via de stuw toch wegstromen. Zo maken we ruimte voor natuur en landbouw.' Bert: 'Tegelijkertijd denken we ook nog na over mogelijkheden om in de toekomst bij te sturen en beheer uit te voeren.'

NIET SNEL, WEL VOORUIT

Het is een ingewikkelde puzzel, maar wel één die uiteindelijk opgelost zal worden. 'Ik ben niet over alle punten optimistisch, maar hoop wel dat het ons lukt om door te pakken', zegt Michel. 'In de vijfde module krijgt It Fryske Gea er een mooi stuk natuur bij. Er zou dan een natuurgebied ontstaan met droge heide, natte heide, hooiland en de beek. Dat is vrij uniek.' Maarten Jan vult aan: 'We gaan niet snel, maar we komen wel vooruit. Ondanks alle discussies en uiteenlopende belangen lukt het ons wél om samen plannen te maken. Om samen het Koningsdiep en het beekdal beter te maken.'

DIDAM ARREST: VERANDERING VOOR PACHTERS VAN DIJKVAKKEN

Door het Didam arrest zijn er onder andere veranderingen voor pachters van dijkvakken op onze zeedijken. Voorheen hadden pachters een pachtcontract van 2 jaar, en kregen telkens opnieuw een contract voor nog eens 2 jaar als beide partijen dat wilden. Nieuwe pachters die belangstelling hadden, kwamen op een lijst en kregen een kans wanneer er grond vrijkwam, maar dit gebeurde op beperkte schaal.

Door de uitspraak van de Hoge Raad in het Didam arrest moeten we als overheid elk vrijkomend stuk pachtgrond openbaar aanbieden, zodat iedereen gelijke kansen heeft. Dit betekent dat we nieuwe objectieve en meetbare criteria moeten opstellen om eerlijke selecties te maken. Aan de hand van deze criteria selecteren we vervolgens de (nieuwe) pachter.

Dagelijks bestuurder, Frank Jorna, benadrukt: 'Wy begripe dat dizze feroaring gefolgen hat foar pachters en harren bedriuwsfiering. Mar wy binne bûn oan de útspraak fan de Hege Ried. Wy sette ús yn foar in soarchfâldige oergong nei dizze nije wize fan ferpachtsjen, mei it each op in earlike behanneling fan alle belutsenen. Dêroer gean wy ek mei harren yn petear.'

PACHTPERIODE

De pachtperiode voor pachters langs het IJsselmeer en op Waddeneilanden loopt tot eind 2025. De pachtperiode voor pachters langs de Waddenzee loopt dit jaar af. In de loop van 2024 is er dan ook een openbare inschrijvingsprocedure voor deze pachtvakken.

MEER INFORMATIE?

Op onze website maken we het actuele aanbod voor verkoop, verpachting of uitgifte openbaar. Kijk op weterskipfryslan.nl/grondzaken.

ECOLOGISCH PEILBEHEER FRIESE BOEZEM

MEER RUIMTE VOOR NATUUR EN SCHOON WATER!

Onze Friese boezem (stelsel van meren, kanalen en vaarten in Fryslân) heeft een vast streefpeil van 52 centimeter onder NAP. In 2021 is in het peilbesluit Friese boezem vastgelegd dat we tot eind 2026 als proef de gemiddelde waterstand in de winter en het voorjaar tijdelijk mogen verhogen tot maximaal 38 centimeter onder NAP. Dit ecologisch peilbeheer stimuleert rietgroei en is goed voor het waterleven, de waterkwaliteit en de bescherming van de oevers.

Het verhogen van het peil doen we altijd tijdelijk in een periode van enkele dagen of weken en kan alleen als we niet veel neerslag verwachten en spuimogelijkheden gunstig zijn. Zo beperken we het risico op wateroverlast.

MEER VARIATIE VOOR NATUUR

We slagen er steeds beter in om het hele jaar het boezempeil op of vlakbij het streefpeil van 52 centimeter onder NAP te houden. Dat is goed voor de waterveiligheid. Tegelijkertijd is voor natuurontwikkeling langs het water meer variatie in de waterstanden beter. Daarom experimenteren we met meer natuurlijke dynamiek in de boezemwaterstand. Dat doen we in periodes die voor de natuur belangrijk zijn. We spreken over ecologisch peilbeheer.

ECOLOGISCH PEILBEHEER

Een ecologisch peilbeheer op de Friese boezem zorgt voor een meer geleidelijke overgang van land naar water en varieert op een meer natuurlijke manier met het winter- en zomerpeil. In de praktijk:

- **In periode tussen 15 februari en 15 maart:** verhogen we waar mogelijk tijdelijk (een korte periode van enkele dagen of weken) het waterpeil op de Friese boezem naar 38 centimeter onder NAP.

- **In periode tussen 15 maart en 15 mei:** verhogen we waar mogelijk tijdelijk (een korte periode van enkele dagen of weken) het waterpeil van de Friese boezem tot 47 centimeter onder NAP.
- **In periode tussen 1 augustus en 30 september:** als de omstandigheden het toelaten verlagen we het waterpeil in de Friese boezem mogelijk tot 57 centimeter onder NAP. Op deze manier bootsen we de natuurlijke dynamiek na.
- **Zomerpolders:** in de zomer zijn deze polders in gebruik als natuur- of landbouwgrond en in de winter staan deze polders vaak onder water. We stemmen de periode dat de zomerpolders onderdeel uitmaken van de boezem af met de natuurbeheerders. Zo ontstaat ook daar meer dynamiek

Tijdelijke peilverhogingen doen we alleen bij een gunstige weersvoorspelling, met weinig neerslag en geen harde wind. Zo kunnen we tijdens de peilverhoging de waterstanden goed beheersen en ontstaan er geen kritische situaties.

MEER RUIMTE VOOR NATUUR EN SCHOON WATER

Door hogere winterpeilen en lagere zomerpeilen stimuleren we de rietgroei en verbetert de waterkwaliteit. Tussen de rietplanten wordt zwevend slib ingevangen en vastgehouden. Hierdoor wordt het water helderder en bereikt het zonlicht beter de bodem. Ook zuivert riet het water, omdat het voedingsstoffen aan het water onttrekt. Dat is goed voor waterplanten en -dieren en de bescherming van de oevers.

De begroeide waterzones bieden een schuilplaats voor vissen en andere waterorganismen. Ze zijn het leefgebied voor kleine waterdierpjes, kleine zoogdieren, moerasvogels, reptielen, amfibieën en andere watergebonden dieren.

NATUURLIJKE OEVERBESCHERMING

Door de ontwikkeling van rietgordels worden de oevers op een natuurlijke manier beschermd tegen afkalving. En dat betekent dat er minder harde oeverbeschoeiing nodig is.

WE MONITOREN EN EVALUEREN

In deze proefperiode waarbij we het ecologisch peilbeheer als onderdeel van het dagelijks peilbeheer uitvoeren, houden we bij onder welke omstandigheden we dit peil toepassen. Maar ook de klachten die we krijgen over het afwijkende peil houden we bij. Eind 2026 (na 5 jaar experimenteren) gaan we het ecologisch peilbeheer evalueren. De uitkomsten bepalen of we het ecologisch peilbeheer dan kunnen toepassen als vast onderdeel van het boezembeheer.

AAN- EN AFVOER

We regelen het boezempeil door water in te laten vanuit het IJsselmeer en water af te voeren via het Hooglandgemaal bij Stavoren, het Woudagemaal bij Lemmer, enkele kleinere zeegemalen en spuisluizen bij Harlingen en Dokkumer Nieuwe Zijlen. Via de boezem voeren we water af en aan naar deelgebieden met een eigen waterpeil. Zoals natuurgebieden, landbouwpolders en bebouwde gebieden.

VOORKOM TALUDSCHADE

WE ZIEN DIT VOORJAAR VEEL SCHADE DOOR INGEZAKTE SLOOTKANTEN. LANGZAAM ZAKT EEN STUKJE LAND DE SLOOT IN. WE HEBBEN ER DIT JAAR MEER LAST VAN DAN ANDERS. DIT HEEFT MEERDERE OORZAKEN.

We hebben een hele natte winter gehad met veel hoogwater. De grond is verzadigd en het water zakt minder snel de bodem in waardoor het langer op het land blijft staan. Maar er is meer aan de hand.

Als na hoogwater de waterstand weer zakt, verandert de druk waarmee het water tegen de slootkant staat. We laten het water gedoseerd wegstromen zodat het drukverschil zo klein mogelijk blijft. Maar we kunnen niet altijd voorkomen dat slootkanten inzakken.

WAT KUN JE ZELF DOEN?

Eén van de medeoorzaken van taludschade is het te dicht bij de slootkant bewerken van het land. In de ploegvoren blijft het water staan wat voor meer druk op het talud zorgt. Valt je omgeploegde grond richting de

waterkant? Zorg dan dat je nog wat verder van het talud af ploegt. De extra druk van de grond op de waterkant maakt de kans nog groter op inzakken.

De verzakkingen hinderen de aan- en afvoer van het water. Hierdoor stijgen mogelijk de onderhoudskosten. Een instabiel talud zorgt bovendien voor gevaarlijke situaties tijdens het onderhoud. Daarnaast verlies je landbouwgrond door afkalving.

KORTOM

Houd dus voldoende afstand van de slootkant bij het bewerken van je land en zorg ervoor dat je ploegvoor aan de slootkant niet te diep is. Zo werken we veilig en verlies je geen stukjes land.

SAMEN WERKEN AAN STERKE DIJKEN

Sterke polderdijken houden onze voeten droog.

Daarom is het belangrijk om onze

polderdijken goed te onderhouden. Dat kan alleen met hulp van de boeren. Als je deze dijken op jouw grond goed onderhoudt, houden we ze samen sterk.

Ieder voorjaar kijken we hoe de meer dan 3000 kilometer aan polderdijken in Fryslân en het Groninger Westerkwartier erbij liggen.

GEWOON ONDERHOUD

Het onderhoud van de polderdijk is een verantwoordelijkheid van de grondeigenaar. Het gaat dan om het buitentalud, de kruin en het binnentalud. Waar dit aan moet voldoen staat omschreven in de keur van ons waterschap. Hierin staan regels ter bescherming van bijvoorbeeld dijken, kades, gemalen, sluizen en stuwen.

DIJKEN STERK HOUDEN

Als na de voorjaarsinspectie blijkt dat er sprake is van achterstallig onderhoud, krijgen de grondeigenaren met een onderhoudsplicht een brief. Daarin staat wat de bevindingen waren en tot wanneer ze de tijd hebben om dit te herstellen. 'Op kwetsbare delen doen we in de zomer een extra inspectie. Bij extreme droogte zien we bijvoorbeeld droogtescheuren ontstaan, die een risico vormen voor lekkages en de stabiliteit van de dijken.'

Eens in de zes jaar worden de polderdijken beoordeeld op hoogte en stabiliteit. Op basis daarvan wordt duidelijk wat

het buitengewoon onderhoud is. En dat is voor rekening van Wetterskip Fryslân.

HERSTELLEN

Als er achterstallig onderhoud is vastgesteld, krijgt de eigenaar hierover een brief met daarin de deadline voor wanneer dit hersteld moet zijn. Als na de volgende inspectie blijkt dat dit niet is gebeurd, herstelt Wetterskip Fryslân dit en zijn de kosten voor rekening van de landeigenaar. 'Natuurlijk willen we dat voorkomen', zegt Pier. 'Gelukkig zien we al een aantal jaren dat het onderhoud steeds beter gebeurt. Daar zijn we heel blij mee. Want alleen door het samen te doen (wij het buitengewoon onderhoud, de boeren het gewone onderhoud) kunnen we ervoor zorgen dat de polderdijken een langere levensduur hebben en zijn we beter beschermd tegen wateroverlast.'

Kijk voor meer informatie op:

www.wetterskipfryslan.nl/onderhoud

JAARLIJKS GEWOON ONDERHOUD

Hoe staat het ervoor met jouw onderhoud? Elk jaar controleren wij de staat van waterkeringen en sloten. Dat is belangrijk voor de doorstroom van water, het tegenhouden van water en de flora en fauna. De zomer is natuurlijk de perfecte tijd voor onderhoud! Benieuwd of jij verantwoordelijk bent voor een kering of sloot en wat jij aan onderhoud moet doen? Je vindt het op onze website [\[wetterskipfryslan.nl/over-ons/veilig\]](http://wetterskipfryslan.nl/over-ons/veilig)

Tjeerd Hoekstra,
DAW coördinator LTO Noord

Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) in Fryslân krijgt een vervolg. Met de ondertekening van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst op 8 december 2023 laten LTO Noord, provincie Fryslân en ons waterschap zien dat we ook de komende vier jaar samen blijven werken aan voldoende en schoon oppervlakte- en grondwater in Friesland. De focus van de samenwerking ligt de komende jaren op het ontwikkelen en uitvoeren van bodem- en waterprojecten die zich onder andere richten op goed bodembeheer en het verbeteren van nutriëntenbenutting.

Het DAW bestaat nu ruim 10 jaar. Tjeerd Hoekstra, sinds 2 jaar DAW-coördinator bij LTO Noord, werkt sinds 2018 aan DAW-projecten. 'Het DAW is destijds ontstaan vanuit een proactieve insteek', vertelt Tjeerd. 'We kozen ervoor om als vertegenwoordiger van de land- en tuinbouwsector niet af te wachten, maar samen met de overheden te kijken naar wat we aan vrijblijvende maatregelen voor verbetering van de waterkwaliteit konden doen, zodat je voorkomt dat je als sector stringente, generieke maatregelen krijgt opgelegd. Met de DAW sorteren we in feite voor op de toekomst.'

MEER DOELSTURING

Dat de samenwerking nu verder bestendigd wordt, is volgens Hoekstra een goede zaak. 'We willen minder middelsturing, maar meer doelsturing, zoals we met de DAW doen. Dit houdt in dat bijvoorbeeld een ondernemer op zijn bedrijf passende maatregelen kan nemen om de doelen te halen. In plaats van een generiek beleid waar de hele sector aan moet voldoen.'

NIEUWE IMPULS

Ook Jan Roelsma, senior adviseur waterkwaliteit bij Wetterskip Fryslân, is blij met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst. 'We geven zo samen een nieuwe impuls aan onze samenwerking. En die samenwerking heeft al mooie dingen opgeleverd. Denk aan het grote succes van het project 'Schoon Erf, Schoon Water', waar bijna 1.600 melkveehouders aan meededen.' In dat project werd gewerkt aan het terugdringen van erfafspoeling en daarmee aan de verbetering van de waterkwaliteit.

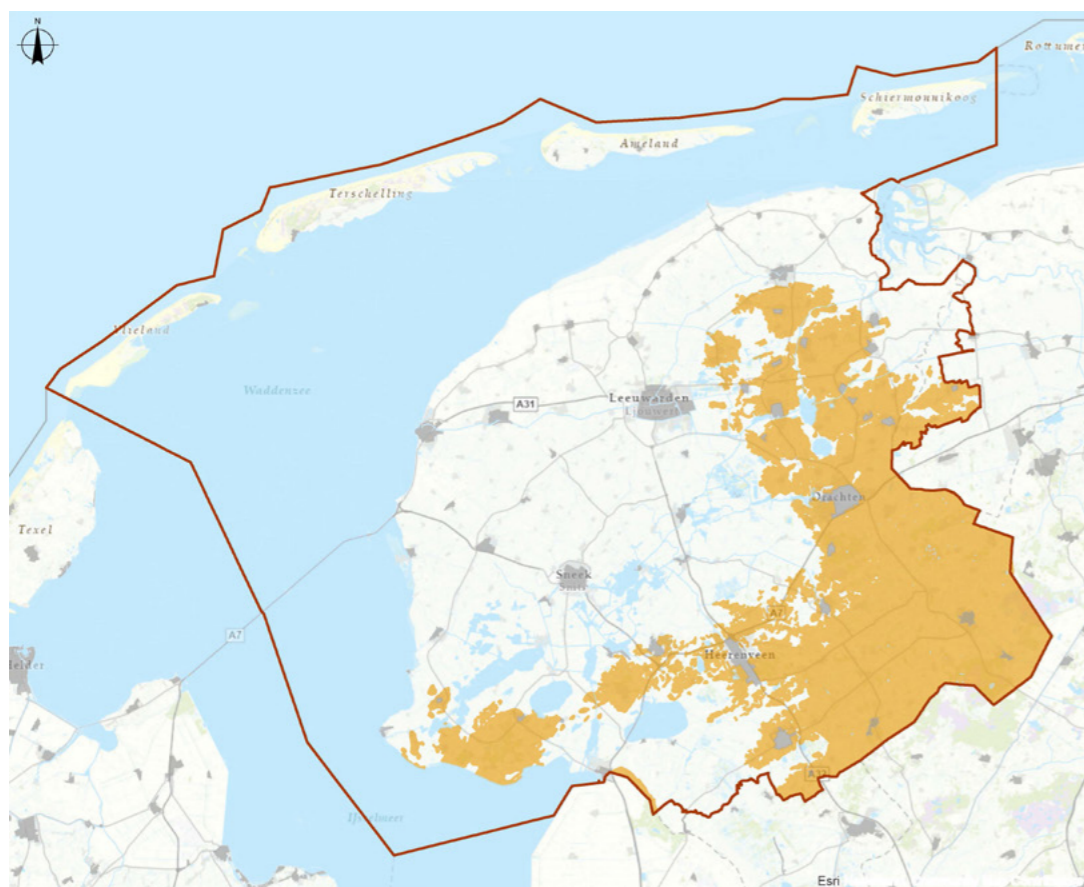
DAW WATERKARAVAN BLIJFT RIJDEN

Wat ook een vervolg krijgt is de DAW Waterkaravaan. Met een bus bezoeken vertegenwoordigers van de agrarische sector, bestuurders van provincie en waterschap en ambtenaren van de overheden een DAW-project in de regio. Een goed initiatief vertelt Roelsma. 'Het bijzondere ervan is dat in zo'n bus het gesprek tussen mensen onderling echt op gang komt.' Ook Hoekstra ziet de toegevoegde waarde ervan. 'De bedoeling is om het in

ieder geval 1 keer per 2 jaar te doen, maar misschien ook wel jaarlijks. Dus mochten er lezers zijn die meedoen aan een DAW-project en dit graag willen laten zien, dan staan we daar zeker voor open. Dan kunnen ze altijd contact met mij opnemen.'

DAW ONDERDEEL VAN KADERRICHTLIJN WATER

Het DAW staat niet op zichzelf. Het is opgenomen in het maatregelenpakket voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dat is een Europese richtlijn met het doel om chemisch schoon en ecologisch gezond oppervlakte- en grondwater te realiseren en te behouden. Zo moeten bijvoorbeeld de gehalten aan nutriënten (meststoffen) en gewasbeschermingsmiddelen (vanuit landbouw en particulier gebruik) teruggedrongen worden, maar ook de natuurwaarden van vaarten en oevers verbeterd worden.

Legend
 Grens Wetterskip Fryslân
 zandgronden

In opdracht van: RPF
 Vernieuwd door: RPF
 Datum: 17-11-2022   Formaat: A4 (Landscape)
 Schaal: 1:500.000
 Versie: 1.0   Blad: 1
 Gebruikt: 1   Blad in gebruik: 1
 Druk: 1   Balkenmaat: (DIN)
 Project: 36
 6000 AA LCC-ZANDGRONDEN
 0900 292 22 22
 www.wetterskipfryslan.nl

Zandgronden

SUBSIDIEREGELING WATER VASTHOUDEN OP DE ZANDGRONDEN

Voldoende grond- en oppervlaktewater is belangrijk voor landbouw- en natuurgebieden. Door het veranderende klimaat neemt de kans op watertekorten door droogte toe. Vooral de zandgronden in onze provincie zijn kwetsbaar bij droogte. De provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân willen de kwetsbaarheid van deze gebieden voor droogte verminderen. Daarom willen we maatregelen nemen om tekorten van grond- en oppervlaktewater zo lang mogelijk uit te stellen.

Als grondeigenaar kun je maatregelen treffen om deze kwetsbaarheden te verminderen. Dit stimuleren wij door een subsidieregeling voor het vasthouden van water op zandgronden in het zuiden en zuidoosten van onze provincie. Grondeigenaren kunnen maximaal 65% subsidie krijgen op de maatregelen die zij treffen om watertekorten tegen te gaan.

Meer weten over deze regeling of meteen aanvragen? Kijk op: www.wetterskipfryslan.nl/subsidieaanvragen.

GRATIS WATERCOACH DENKT MEE MET GLASTUINDER OVER SLUITEN WATERSTROMEN

Via Glastuinbouw Nederland kunnen glastuinders gratis een watercoach inschakelen om mee te laten denken over het sluiten van waterstromen in het bedrijf.

In 2027 moeten alle bedrijven hun emissie van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten terugbrengen naar nagenoeg nul. Om ook de laatste stappen te zetten naar een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, moeten glastuinders hun waterstromen sluiten. Een watercoach kan daarbij helpen.

FINANCIERING

De insteek is dat het bezoek van de watercoach gratis is. Op dit moment is er financiering vanuit de Emissieloze Kas voor 150-200 bedrijfsbezoeken in het Westland en Oostland. Er zijn ook gesprekken met partijen voor financiering van meer bezoeken in andere regio's en voor 2025.

Meer weten over de watercoach? Kijk op www.glastuinbouwnederland.nl/nieuws/watercoaches-gaan-aan-de-slag.

VERNIEUWDE STORL-REGELING

INZAMELING LEGE VERPAKKINGEN EN RESTEN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Agrarische ondernemers in de open teelten en glastuinbouw en loonwerkers konden met de STORL-regeling al kosteloos lege én gespoelde plastic cans (verpakkingen) van gewasverzorgingsproducten inleveren. Vanaf nu kun je via de regeling ook resten van gewasbeschermingsmiddelen inleveren. Dit kan gratis tot 50 kg/liter per afhaaladres.

SCHOON OPPERVLAKTEWATER

De inzamelingsacties vanuit STORL voorkomen dat resten van gewasbeschermingsmiddelen in de leefomgeving en dus in het oppervlaktewater terechtkomen. Daarom ondersteunen waterschappen deze actie.

DEELNAME EN MEER INFORMATIE

Agrarische ondernemers en loonwerkers moeten zicht bij STORL aanmelden: www.storl.nl. Op de website staat alle informatie die nodig is. STORL staat voor: Stichting Opruiming Restanten en Lege Verpakkingen in de Landbouw.

KANSEN EN VERPLICHTINGEN IN DE NIEUWE OMGEVINGSWET

Vanaf 1 januari is er één digitaal omgevingsloket waar je vergunningen aanvraagt en meldingen doet voor Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân of de gemeente (zie kader). Onze waterschapsverordening staat in het nieuwe omgevingsloket. Ons huidige beleid en onze regels blijven gelden. Welke regels waar gelden, vind je op de kaart in het omgevingsloket.

MEEPRATEN EN MEEDENKEN

Participatie is een belangrijk onderdeel van de omgevingswet. Het actief betrekken van inwoners, agrariërs, ondernemers en maatschappelijke organisaties is voor ons niet nieuw. Dat deden we al. Hoe we dat doen, hebben we vastgelegd in ons participatiebeleid 'Samen voor ons water'. Hierin staat hoe we de mienskip betrekken bij ons werk. Maar ook hoe we omgaan met initiatieven vanuit de omgeving.

MEER WETEN?

- Kijk op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/omgevingswet
- Op de website van Informatiepunt Leefomgeving staat uitleg voor het bedrijfsleven: www.iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/introductie. Klik door naar Uitleg voor het bedrijfsleven/Landbouwbedrijven. Antwoorden op vragen van landbouwbedrijven over de Omgevingswet | Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
- Bekijk de animatie over de Omgevingswet: www.toolkitomgevingswet.nl/omgevingswet.

HET NIEUWE OMGEVINGSLOKET

Het nieuwe omgevingsloket bestaat uit vijf onderdelen:

- 1. Aanvragen:** Voor het aanvragen van een vergunning of het doen van een melding. Hier staat ook welke gegevens je moet aanleveren bij een aanvraag of melding.
- 2. Vergunningcheck:** Geeft aan of er een omgevingsvergunning of melding nodig is voor een bepaalde activiteit.
- 3. Regels op de kaart:** Hier zie je op de kaart welke regels voor jou gelden.
- 4. Maatregelen op maat:** Hier lees je welke milieumaatregelen je moet treffen.
- 5. Mijn omgevingsloket:** Hier vind je je aanvragen en meldingen terug.

VERANDERDE REGELS DRIFTREDUCTIE

Dat er verschillende regels gelden als het gaat om gewasbeschermingsmiddelen is natuurlijk geen nieuws. Maar met de komst van de Omgevingswet zijn er een aantal zaken in de wet- en regelgeving veranderd. De belangrijkste veranderingen vind je daarom hieronder op een rij.

ARTIKEL 4.723

Het vullen van een veldspuit moest voorheen op 2 meter afstand van de sloot worden gedaan. Tegenwoordig moet zelf worden ingeschat of dit voldoende afstand tot de sloot is.

ARTIKEL 4.723C

Bij het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen is het verplicht een techniek toe te passen waarbij er ten minste 75% driftreductie wordt bereikt. Eerst gold de verplichting van een kantdop alleen binnen 14 meter van een sloot. De 75% wordt echter alleen

gehaald als er op het hele perceel gebruik wordt gemaakt van een kantdop.

ARTIKEL 4.723D

Dit artikel is niet veranderd, maar brengen we graag extra onder de aandacht: Voor het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen is het verplicht je te houden aan een teeltvrije zone.

Meer weten over de teeltvrije zones? Alle informatie vind je in de voorjaarseditie 2023 van Infoblad Agrariërs, terug te lezen via onze

website: weterskipfryslan.nl/infoblad-agrariers

ARTIKEL 4.723E

Ook deze is niet nieuw, maar wel belangrijk: Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden als de windsnelheid meer is dan 5 m/s, gemeten op a.2 m boven de grond bij neerwaarts bespuiten.

ARTIKEL 4.723F

Binnen een teeltvrije zone mogen gewasbeschermingsmiddelen niet druppelsgewijs worden gebruikt.

ARTIKEL 4.723H

Op braakliggende landbouwgronden mogen geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt binnen 50 cm vanaf de insteek van oppervlaktewater.

WIE CONTROLLEREN ER EN WAAROM?

Bovenstaande regels zijn belangrijk voor verontreiniging van het oppervlaktewater en het beschermen van de gezondheid. Daarom controleren waterschappen dit samen met de Voedsel- en warenautoriteit. De wet- en regel-

geving wordt niet door ons gemaakt, maar omdat schoon water bij onze kerntaken hoort voeren wij wel controles uit.

Meer informatie over deze wet- en regelgeving vind je in het [Besluit Activiteit Leefomgeving \(BAL\)](#) op [Overheid.nl](https://overheid.nl).

TOP 5 JGM 2023

- Fandango
- Amistar
- Signum
- Sencor
- Folicur

TOP 5 MAC 2023

- Infinito
- Fandango
- Frontier Optima
- Stomp
- Atlantis

Boven de jaargemiddelde norm (JGM) en onder de maximaal aanvaardbare cinectratie (MAC). Soms komt het voor dat de werkzame stof in meerdere middelen zitten, we hebben hier maar 1 middel genoemd.

AANTAL GEWASBESCHERMINGS- MIDDELEN IN HET WATER VERGELIJK- BAAR MET VOORGAANDE JAREN

2023 was best een nat jaar, al ging het niet om extreme piekbuien. De zomer was ook relatief koel en behoorlijk nat. Het aantal gewasbeschermingsmiddelen en de mate waarin die aanwezig waren in het water, waren vergelijkbaar met voorgaande jaren.

ACHT MEETPUNTEN

Voor het landelijk meetnet gewasbeschermingsmiddelen doen we iedere twee weken een meting op acht meetpunten in de periode april tot en met oktober. Dit zijn meetpunten in hoofdwatertangen (verzamelsloten). In totaal onderzoeken we op 185 stoffen. In 2023 troffen we 83 verschillende stoffen minimaal één keer aan, waarvan 20 stoffen minimaal één keer boven de waterkwaliteitsnorm.

GEZONDE BODEM

De komende jaren vragen we meer aandacht voor projecten op het gebied van perceelemissie. De bodem

speelt namelijk een hele belangrijke rol bij waterkwaliteit, zoals je ook hebt kunnen lezen in het artikel over het DAW. Een goede bodem kan bijvoorbeeld water beter vasthouden. Zo is er minder sprake van afspoeling, één van de belangrijkste emissieroutes. Daarnaast kunnen gewasbeschermingsmiddelen zich binden aan organisch materiaal in een gezonde bodem. Daardoor krijgen de middelen de tijd om af te breken voordat ze in het water terechtkomen.

VOLG ONS!

Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en volg ons op:

@wetterskip

@wetterskipfryslan

@wetterskipfryslan

@wetterskip